

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสรุปสาระสำคัญและผลการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. การอภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนมะขามสารเสรีญ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 110 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมะขามสารเสรีญ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 89) เป็นห้องเรียนที่มีนักเรียนแบบคละความรู้ความสามารถ โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 10 ชั่วโมง
3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบวัดความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ชุด มีค่าความเชื่อมั่น 0.85, 0.89, 0.85 และ 0.92 ตามลำดับ โดยมีเกณฑ์การประเมินความสามารถในการปฏิบัติ 4 ระดับ คือ ควรปรับปรุง พอใช้ ดี และดีมาก
4. แบบวัดความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.85 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัย แบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Nonrandomized Control Group Pre - test Post - test Design) มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 4 ชุด
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ใช้เวลา 10 ชั่วโมง
3. สังเกตและบันทึกเหตุการณ์ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สังเกตบทบาทของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ การทำกิจกรรมกลุ่ม การประเมินผลทำกิจกรรมด้วยแบบประเมินการปฏิบัติเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม และแบบทดสอบย่อยท้ายกิจกรรม

4. ดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดเดียวกับก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐาน และการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ตามเกณฑ์ 80 / 80

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ (t - test แบบ Dependent Sample)

3. วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 81.12 / 80.83

2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 81.12 / 80.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80 / 80

อาจเนื่องจาก ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ผ่านการสร้างตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยผ่านการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งผ่านการทดลองใช้ตามขั้นตอนแล้วนำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติทำซ้ำขึ้นพื้นฐานที่ไม่ยากจนเกินไป โดยได้จัดเนื้อหาทักษะปฏิบัติ เริ่มจากให้นักเรียนได้ศึกษาพื้นฐานนาฏศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า นาฏศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ ภาษาท่าภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท ท่าทางการเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ และการสร้างสรรค์กิจกรรมในการแสดงประกอบเพลง ซึ่งนอกจากการจัดลำดับของเนื้อหาที่ไม่ยากจนเกินไปแล้ว ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ยังได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะ โดยใช้สื่อการเรียนรู้แบบวีดิทัศน์ที่สอดแทรกอยู่ในชุดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจ และสามารถทบทวนทักษะการปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือจากเวลาเรียนปกติ ทำให้นักเรียนที่อาจเรียนไม่ทันเพื่อน หรือนักเรียนที่ต้องการทบทวนทำซ้ำที่เรียนไปแล้ว สามารถนำชุดกิจกรรมไปศึกษาทบทวนได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมากขึ้นอีกด้วย นักเรียนจะได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ จึงทำให้ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของภารดี ภูมิมหาศาล (2553 : 70) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ โดยใช้เทคนิคบัลเลต์ประกอบเพลงพื้นบ้านอีสาน ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ โดยใช้เทคนิคบัลเลต์ประกอบเพลงพื้นบ้านอีสาน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.43/86.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของวาริ รักษะบุตร (2552 : 105) ที่ได้ศึกษาวิจัย การเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่อง นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติกับการเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติ เรื่อง นาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เท่ากับ 88.21/85.83 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80

2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติทำท่าต่าง ๆ และสามารถกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมที่กำหนดได้ด้วยตนเอง ทักษะการปฏิบัติทำท่าต่าง ๆ มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจ และปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว ยังมีจุดเด่นในด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ กล่าวคือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์นั้น ได้เริ่มจากการนำเข้าสู่บทเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อการเรียนรู้โดยการร่วมสนทนา อภิปรายภายในชั้นเรียน ด้วยคำถามที่กระตุ้นความคิด เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการสาธิตและทำตามแบบ นักเรียนจะสามารถฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยกิจกรรมในขั้นตอนนี้ได้สอดแทรกกระบวนการกลุ่ม การใช้สื่อวีดิทัศน์ที่น่าสนใจ และการสาธิตโดยครูผู้สอน ซึ่งนักเรียนได้ให้ความสนใจในการเรียนรู้เป็นอย่างดี จากนั้นเป็นขั้นตอนการเชื่อมโยง เพื่อให้นักเรียนศึกษาการปฏิบัติเพิ่มเติมจากชุดกิจกรรม และจับคู่ฝึกปฏิบัติท่าเพื่อเตรียมออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน ในแต่ละกิจกรรมนักเรียนจะสามารถปรับปรุงและประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะที่ปฏิบัติจากการทำภาระงาน และทดสอบความรู้ความเข้าใจจากคำถามกระตุ้นความคิดที่ทำท่ายให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบ นักเรียนจะเกิดความกระตือรือร้นในการค้นหา รวมทั้งวิเคราะห์ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ การเรียนรู้ดังกล่าวจึงเกิดความหมายมากยิ่งขึ้น เมื่อถึงขั้นตอนสุดท้าย คือการสร้างสรรคการแสดงประกอบเพลง นักเรียนได้โอกาสนำความรู้ทั้งหมดไปสร้างสรรค์เป็นท่าที่มีความสอดคล้องกับบทเพลงที่เลือกใช้ ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานการแสดงของกลุ่ม ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรถยุทธ ผันผอง (2555 : 112) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และยังพบว่า ผลการทดสอบทักษะการปฏิบัติของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน นักเรียน 30 คน ได้คะแนนเฉลี่ยรวม 97.2 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81 อยู่ในระดับคุณภาพ 4 หมายถึง ดีมาก

นอกจากนี้การใช้สื่อวีดิทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่สอดแทรกอยู่ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว จากภาพและเสียงที่ปรากฏในสื่อวีดิทัศน์ ส่งเสริมผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทบทวนท่าท่า ประเมินผลการปฏิบัติจากการสังเกตการสาธิตการปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ของท่าท่าที่ถูกต้อง โดยไม่ต้องรอให้ครูผู้สอนมาแนะนำ อีกทั้งยังทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานการปฏิบัติกิจกรรมที่ทำได้ด้วยตนเอง

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิยะดา ลาสอน (2553 : 65) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยสื่อวีดิทัศน์ ภาษาท่าและนาฏยศัพท์มีความสามารถในการปฏิบัติภาษาท่าและนาฏยศัพท์เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ มีกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ได้ถูกพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีการแก้ไข ปรับปรุง เนื้อเรื่อง รูปแบบภาพประกอบ การดำเนินเรื่อง และภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน นอกจากนี้ชุดกิจกรรม ยังได้ผ่านการทดลองใช้และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับก่อนนำมาใช้จริง โดยรูปแบบของกิจกรรมเน้นทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัย มีการจัดรูปแบบที่พอเหมาะ สีสันสวยงาม และประกอบด้วยสื่อวีดิทัศน์ที่สร้างความสนใจของนักเรียน ท้ายกิจกรรมมีแบบทดสอบความเข้าใจ ซึ่งได้ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์มากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการพิจารณาผลของการวิเคราะห์การประเมินความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ที่พัฒนาขึ้นและนำมาใช้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจ ทั้งในด้านรูปแบบของชุดกิจกรรม การเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติจริง โดยมี รูปเล่มเปิดอ่านได้ง่าย ผู้วิจัยได้ใช้ภาพประกอบจากการถ่ายภาพจริง สื่อถึงขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน และใช้สำนวนภาษาการปฏิบัติตามขั้นตอนของแต่ละท่าที่เข้าใจง่าย ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะการปฏิบัติที่รวดเร็ว ถูกต้องและสวยงามตามแบบนาฏศิลป์ไทย ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิณหพร แม่นวิเศษพงศ์ (2549 : 104) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนานาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนานาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 85.34/89.33 และผลการศึกษาเจตคติต่อนานาฏศิลป์ไทยภายหลังการเรียนด้วยชุดการสอน นักเรียนมีเจตคติต่อนานาฏศิลป์ไทยอยู่ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของอภิญญา เวียงใต้ (2555 : 82) ที่ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้

กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ เรื่องการแสดงนาฏศิลป์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องสังเกตการปฏิบัติของนักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ยังไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ โดยมีการประเมินผลตามสภาพจริง
2. ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเนื้อหาอื่น ๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการคิด และทักษะการปฏิบัติด้านต่าง ๆ
3. สมรรถนะของครูผู้สอน ควรมีพื้นฐานทางด้านทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับดี เพื่อนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเมื่อนำชุดกิจกรรมไปใช้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์เพื่อนำไปสู่พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ขั้นสูงต่อไป
2. ควรศึกษาวิจัยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ โดยเปรียบเทียบกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เหมาะสมต่อไป